

บทบรรณาธิการ

คำถาม เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดียึดที่ดินเพื่อนำออกขายทอดตลาดได้แถลงขอถอนการบังคับคดี ผู้ร้องขอรับชำระหนี้จำนองก่อนตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๘๗ จะขอให้บังคับคดีต่อไปได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๑๘/๒๕๕๘ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๘๐ วรรคแปด บัญญัติว่า “ในกรณีเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้ยึดสละสิทธิในการบังคับคดีหรือเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ผู้ขอเฉลี่ยหรือผู้ยื่นคำร้องตามมาตรา ๒๘๗ หรือตามมาตรา ๒๘๙ มีสิทธิขอให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป” บทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์มิให้เกิดปัญหาในการที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในคดีอื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาคณะเดียวกันในคดีที่มีการบังคับคดียึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา รวมตลอดทั้งบุคคลภายนอกผู้ทรงสิทธิตามที่มาตรา ๒๘๗ และมาตรา ๒๘๙ บัญญัติไว้ จะได้รับการชำระหนี้หรือการคุ้มครองสิทธิของตนล่าช้า จึงกำหนดให้มีสิทธิขอให้ดำเนินการบังคับคดีในคดีที่ได้มีการบังคับเอาแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ก่อนแล้วต่อไปได้ แต่สำหรับคดีนี้ การที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและเป็นผู้ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๘๑๓๕ เพื่อนำออกขายทอดตลาด ได้แถลงขอถอนการบังคับคดีโดยเหตุผลว่าจำเลยที่ ๑ ยินยอมชำระหนี้ให้แก่โจทก์แล้ว ทั้งนี้เพราะหมดสิทธิที่จะบังคับคดีเอาแก่ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๘๑๓๕ ของจำเลยที่ ๑ ซึ่งตนนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไว้ชอบที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องถอนการยึดและรายงานต่อศาล จึงมิใช่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้ยึดสละสิทธิหรือเพิกเฉยในการบังคับคดี อันจะเป็นเหตุให้ผู้ร้องซึ่งได้สิทธิขอรับชำระหนี้จำนองก่อนตามมาตรา ๒๘๗ จะขอให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้ตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๙๐ วรรคแปด และชอบที่ผู้ร้องจะต้องดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ ตามสิทธิของตนเป็นอีกคดีหนึ่งต่างหาก

คำถาม ศาลในคดีอาญาพิพากษายกฟ้องโจทก์ในชั้นตรวจคำฟ้อง เพราะโจทก์บรรยายฟ้องขาดองค์ประกอบความผิด จะนำข้อเท็จจริงและผลคดีอาญามาผูกพันข้อเท็จจริงในคดีแพ่งที่โจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยฐานละเมิดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๖๓๖/๒๕๕๘ ศาลชั้นต้นในคดีก่อนพิพากษายกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง เพราะโจทก์บรรยายฟ้องขาดองค์ประกอบความผิด ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) เท่ากับว่า ศาลยังมิได้วินิจฉัยประเด็นว่าจำเลยทั้งสามกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร และใช้เอกสารปลอมหรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นโดยตรงในคดีนี้ จึงไม่อาจนำข้อเท็จจริงและผลคดีอาญาดังกล่าวมาผูกพันข้อเท็จจริงในคดีนี้ได้ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ หยิบยกข้อเท็จจริงที่ว่าโจทก์มิได้เป็นเจ้าของรถพ่วงคันเกิดเหตุ และวินิจฉัยว่าการที่โจทก์ต้องถูกฟ้องให้ร่วมรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย เป็นผลโดยตรงมาจากการกระทำของจำเลยทั้งสามซึ่งทำให้ปรากฏว่ารถพ่วงคันเกิดเหตุเป็นของโจทก์พฤติการณ์เช่นนี้เป็นการจงใจก่อให้เกิดความเสียหายต่อโจทก์อันเป็นการทำละเมิด จำเลยทั้งสามไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่โจทก์ได้ โจทก์มีอำนาจฟ้องให้จำเลยทั้งสามร่วมกันรับผิดชอบต่อโจทก์ จึงไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ และมีใช่เป็นการฟังข้อเท็จจริงฝ่าฝืนต่อ ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ แต่อย่างใด

คำถาม ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้โจทก์ชำระค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์เพิ่ม โจทก์ได้แย้งคำสั่งไว้แล้ว แต่ไม่นำค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์มาชำระเพิ่มตามคำสั่งศาลอุทธรณ์จะถือว่าทิ้งฟ้องอุทธรณ์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๔๒๗/๒๕๕๘ คำสั่งของศาลอุทธรณ์ที่ให้โจทก์ชำระค่าขึ้นศาลเพิ่มตามราคาทรัพย์สินที่พิพาท เป็นคำสั่งในระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๖ ประกอบมาตรา ๒๔๖ แม้โจทก์ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งนั้น และได้ยื่นคำโต้แย้งไว้เพื่อการใช้สิทธิฎีกาแล้วก็ตาม แต่โจทก์ก็ยังมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เพื่อที่ศาลอุทธรณ์จะได้พิจารณาชี้ขาดตัดสินอุทธรณ์ของโจทก์ต่อไป และหากโจทก์ยังติดใจปัญหาเรื่องค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ว่าคำสั่งศาลอุทธรณ์ที่ให้โจทก์ชำระค่าขึ้นศาลเพิ่มไม่ถูกต้อง โจทก์ก็มีสิทธิฎีกาได้ภายหลังศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาแล้ว การที่โจทก์เพียงแต่ยื่นคำโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวโดยไม่นำค่าขึ้นศาลอุทธรณ์มาชำระเพิ่มตามคำสั่งของศาลอุทธรณ์เช่นนี้ จึงเป็นการเพิกเฉยไม่ดำเนินคดีภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนดไว้เพื่อการนั้น จึงเป็นกรณีที่ถือได้ว่าโจทก์ได้ทิ้งฟ้องอุทธรณ์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๔ (๒) ประกอบมาตรา ๒๔๖

แม้โจทก์เชื่อโดยสุจริตว่าได้ชำระค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ถูกต้องแล้วก็ตาม แต่การตรวจรับอุทธรณ์และค่าแก้อุทธรณ์เป็นกระบวนการพิจารณาที่ศาลชั้นต้นทำการแทนศาลอุทธรณ์ เมื่อศาลอุทธรณ์เห็นว่าผู้อุทธรณ์ชำระค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์มาไม่ถูกต้องครบถ้วน ก็เป็นอำนาจศาลอุทธรณ์ที่จะให้ศาลชั้นต้นเรียกให้ผู้อุทธรณ์ชำระเสียให้ถูกต้องครบถ้วน ก่อนอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้คู่ความฟังได้ เมื่อโจทก์ได้รับหมายนัดของศาลชั้นต้นให้นำค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์มาชำระเพิ่มตามราคาทรัพย์สินที่พิพาท แต่โจทก์กลับไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลดังกล่าว โจทก์จึงไม่อาจยกความสุจริตของโจทก์ขึ้นกล่าวอ้างได้ ทั้งกรณีเช่นนี้ ไม่ใช่เรื่องผิดระเบียบที่ศาลอุทธรณ์จะต้องเพิกถอนกระบวนการพิจารณาตรวจรับอุทธรณ์และค่าแก้อุทธรณ์ของศาลชั้นต้นแล้วให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งใหม่

คำถาม ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีมีมูลเฉพาะจำเลยบางคน โจทก์อุทธรณ์ในส่วนจำเลยที่ศาลชั้นต้นยกฟ้อง ศาลอุทธรณ์จะหยิบยกข้อเท็จจริงในข้อหาความผิดที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งมีมูลแล้วขึ้นมาทบทวนอีก แล้วพิพากษายกฟ้องได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๕๙๐๒/๒๕๕๘ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วมีคำสั่งว่า คดีโจทก์มีมูลเฉพาะจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ ในข้อหาร่วมกันฉ้อโกง คำสั่งของศาลที่ให้คดีมีมูลย่อมเด็ดขาดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ไม่อาจหยิบยกข้อเท็จจริงในข้อหาความผิดที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งมีมูลแล้วขึ้นมาทบทวนได้อีก ฉะนั้นการที่ศาลอุทธรณ์หยิบยกข้อเท็จจริงดังกล่าวขึ้นวินิจฉัยแล้วกลับพิพากษายกฟ้อง จำเลยที่ ๓ และที่ ๔ ด้วยจึงมิชอบตามบทกฎหมายดังกล่าว

ให้ศึกษาเปรียบเทียบกับคำพิพากษากฎีกาที่ ๑๙๖๖/๒๕๔๘

คำถาม โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยใช้กำลังทำร้ายร่างกายโจทก์ร่วม โดยชกต่อย และเตะศาลจะนำข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยขับรถยนต์พุ่งชนท้ายรถจักรยานยนต์ของโจทก์ร่วมจนรถล้ม ทำให้ศีรษะของโจทก์ร่วมกระแทกกำแพงเป็นเหตุให้โจทก์ร่วมได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ ที่โจทก์มิได้กล่าวในฟ้อง นำมาวินิจฉัยและรับฟังลงโทษจำเลยในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ ได้หรือไม่

ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ (๘) จำคุก ๒ ปี โทษจำคุกให้รอกาลลงโทษ ๓ ปี ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า

จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ จำคุก ๑ ปี และปรับ ๔,๐๐๐ บาท แต่ยังคงลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท จะฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้หรือไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๒๕๕/๒๕๕๕ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยใช้กำลังทำร้ายร่างกายโจทก์ร่วมโดยชก ต่อย และเตะโดยไม่ได้รับบรรยายว่าจำเลยขับรถยนต์พุ่งชนท้ายรถจักรยานยนต์ของโจทก์ร่วมจนรถล้ม ทำให้ศีรษะของโจทก์ร่วมกระแทกกำแพงเป็นเหตุให้โจทก์ร่วมได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ ข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงเป็นข้อเท็จจริงที่โจทก์มิได้กล่าวในฟ้อง ศาลไม่อาจนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาวินิจฉัยและรับฟังลงโทษจำเลยในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ ได้ เพราะจะเป็นการพิพากษาเกินคำขอหรือที่มิได้กล่าวในฟ้องอันเป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่ง

ที่โจทก์ร่วมฎีกาว่า บาดแผลที่โจทก์ร่วมถูกจำเลยทำร้ายเกิดจากการถูกชกต่อยที่ใบหน้าและเกิดจากถูกจำเลยขับรถยนต์ชนรถจักรยานยนต์ของโจทก์ร่วมจนล้มทำให้ศีรษะของโจทก์ร่วมกระแทกกำแพงบ้านอย่างรุนแรงเป็นเหตุให้โจทก์ร่วมได้รับอันตรายสาหัสโดยป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวันและจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวันนั้น เป็นการโต้เถียงดุลยพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลอุทธรณ์ อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง เมื่อคดีนี้ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ (๔) จำคุก ๒ ปี โทษจำคุกให้รอการลงโทษ ๓ ปี แม้ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ จำคุก ๑ ปี และปรับ ๔,๐๐๐ บาท แต่ยังคงลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท จึงต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๙

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ